

Jaarverslag Comité Schone Lucht 2024

Juni 2025

Inhoud

1. Doel en werkwijze Comité Schone Lucht

2. Activiteiten in 2024

2.1 Opinie artikelen

2.2 Campagnes

2.3 Overleg met Nederlandse en Europese politiek

3. Resultaten en impact

3.1 Verdere bewustwording in maatschappij en politiek over negatieve effecten biomassaverbranding

3.2 Biomassa in EU parlement

4. Website, nieuwsbrieven en social media

5. Werkzaamheden 2025

1. Doel en werkwijze Comité Schone Lucht

Comité Schone Lucht (CSL) fungeert non-stop als intermediair tussen de politiek, de industrie (bosbouw & energiesector) en de wetenschap, en vertaalt actuele ontwikkelingen op een aansprekende manier naar de samenleving via:

- a. (sociale) media optredens;
- b. opinie artikelen;
- c. lokale, regionale en (inter)nationale acties;
- d. petitie's, verzoek- en bezwaarschriften. Brieven aan Nederlandse en Europese politiek;
- e. (praktijk)reportages en documentaires.

Doel is:

- kennis en het bewustzijn te vergroten over de noodzaak om CO₂-emissies, luchtvervuiling en natuurvernietiging terug te dringen en daarmee bewoners te mobiliseren om sociaal en politiek actief te zijn.

- de politieke besluitvorming in Nederlands en Europees parlement te beïnvloeden.

De huidige campagne van de Stichting is gericht op het stoppen van biomassaverbranding en BECCS (biomassaverbranding met CO₂-afvang en -opslag) voor energieopwekking, en het inzetten op emissievrije hernieuwbare energie, energiebescherming en bosbescherming.

In hoofdstuk 2 een weergave van de activiteiten uitgevoerd in 2024.

2. Activiteiten in 2024

2.1 Opinie artikelen

Meer dan 30 publicaties vonden plaats, onder andere in landelijke Nederlandse kranten, internationale kranten en bekende websites. Deze publicaties zorgden ervoor dat de publieke opinie in Nederland tegen biomassaverbranding en BECCS verder toenam (zie bijlage 1 voor de publicaties).

2.2 Campagnes

In 2024 zijn door Comité Schone Lucht lopende campagnes voortgezet, onder meer:

a. Campagne ‘Ambitieuze implementatie REDIII in Nederlandse wetgeving’

De Europese Richtlijn hernieuwbare energie REDIII is op 20 november 2023 in werking getreden. De lidstaten krijgen een periode van 18 maanden om RED III om te zetten in de nationale wetgeving (deadline 20 mei 2025). Gedurende 2024 zijn de Nederlandse minister voor Klimaat en Energie en Nederlandse parlementsleden benaderd om de REDIII met verdergaande en ambitieuzere doelstellingen te implementeren, en ‘biomassaverbranding voor energie’ uit te sluiten. De grote bezwaren tegen ‘biomassaverbranding voor energie’ zijn bij politici en bestuurders uitgebreid onder de aandacht gebracht. Voormalig minister Jetten (kabinet Rutte IV) en de nieuwe minister Hermans (kabinet Schoof, beëdigd op 2 juli 2024) zijn nadrukkelijk gevraagd om de REDIII met ambitieuzere doelstellingen in de Nederlandse wetgeving te implementeren.

De Handleiding ‘Verstandiger met Hout’ met aanbevelingen voor een veel ambitieuzere implementatie van de herziene EU-richtlijn Hernieuwbare Energie (RED III) in de Nederlandse wetgeving, is verspreid onder ministers, politici, ambtenaren en media (dd. 28 mei 2024).¹ De Handleiding is opgesteld in samenwerking met de organisaties FERN en ClientEarth. In een brief van 21 oktober 2024² heeft CSL de nieuwe minister van Klimaat Hermans gevraagd om een ambitieuzere en verdergaande implementatie van REDIII en transparantie over de implementatie. In een brief van 18 november 2024³ heeft de minister aangegeven dat het kabinet de betrokkenheid van CSL (en FERN EU en ClientEarth) bij het onderwerp biobased grondstoffen waardeert. De minister geeft aan dat het kabinet heeft besloten het Fit for 55-pakket, waarvan REDIII onderdeel is, via de zgn ‘zuivere implementatie’ te implementeren. Dat wil zeggen uitsluitend conform de zgn. ‘Aanwijzingen voor de Regeling’.⁴ Deze zgn. zuivere implementatie betekent dat er geen andere regels in de implementatie worden opgenomen dan die welke noodzakelijk zijn voor de implementatie (artikel 9.4 ‘Zuivere implementatie’). Om deze reden is er ook geen verdergaande implementatie van de REDIII voor biomassaverbranding in de Nederlandse wetgeving, aldus minister Hermans. CSL heeft de minister specifiek verzocht om hierover in gesprek te gaan. Naar aanleiding van de brief van CSL en de daaropvolgende Kamerbrief zijn in januari 2025 parlementaire vragen over de implementatie van REDIII gesteld.

b. Campagne Vattenfall

Bezwaar nieuwe subsidie

In augustus 2023 diende CSL bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) een bezwaarschrift in tegen het besluit van klimaatminister Jetten om Vattenfall een nieuwe exploitatiesubsidie van 400 miljoen euro te verlenen voor de geplande biomassacentrale Diemen (dd

¹ <https://comiteschonelucht.nl/verstandiger-met-hout/>

<https://comiteschonelucht.nl/verstandiger-met-hout-2/>

² <https://comiteschonelucht.nl/brandbrief-nieuwsbrief/>

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/11/18/kamerbrief-reactie-op-verzoek-vaste-kamercommissie-voor-klimaat-en-groene-groei-om-afschrift-van-reactie-op-brief-comite-schone-lucht-fern-eu-en-clientearth-over-handleiding-verstandiger-met-hout>

⁴ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0005730/2024-07-01#Hoofdstuk9>, Aanwijzingen voor de regelgeving Hoofdstuk 9. De implementatie van EU-richtlijnen is pas afgerond indien de melding mbt implementatie aan de Europese Commissie is voltooid (zie [aanwijzing 9.19](#) - Notificatie van (ontwerp)implementatieregeling). Zie punt 4 van Aanwijzing 9.19:

Door middel van de notificatie wordt de Europese Commissie in kennis gesteld van:

a. de daartoe voorgenomen of vastgestelde implementatieregelingen en de bijbehorende transponeringstabel(len);

b. de bestaande nationale regelingen die reeds aan de te implementeren bindende EU-rechtshandeling voldoen;

c. de datum met ingang waarvan de regelingen ter omzetting van de te implementeren bindende EU-rechtshandeling in de Nederlandse rechtsorde van toepassing zijn, of met ingang waarvan de effectieve werking ervan verzekerd is.

22 maart 2023), terwijl de minister een jaar eerder een verbod op deze subsidie had ingesteld.⁵ Uit openbaar gemaakte stukken (dd. 30 januari 2024⁶) bleek dat ambtenaren aan Vattenfall, ondanks een subsidiestop, toch een nieuwe subsidie hebben verleend. Deze publiciteit leidde tot een speciaal debat in de Tweede Kamer (op 27 februari 2025) over de toekenning van deze extra subsidie van 400 miljoen euro.⁷ De minister ontkende een onjuist besluit te hebben genomen. De subsidieregels zijn echter later aangepast, waardoor een dergelijk besluit niet opnieuw kan worden genomen. De Telegraaf gaf hier via een artikel (dd. 28 februari 2024) ruchtbaarheid aan.

Gezamenlijk protest aandeelhoudersvergadering

Tijdens de aandeelhoudersvergadering van Vattenfall (29 april 2024) heeft CSL samen met 4 buitenlandse collega-milieuorganisaties Vattenfall met klem opgeroepen om energieopwekking door middel van biomassaverbranding te stoppen. In het Parool⁸ en diverse buitenlandse kranten⁹ is deze oproep gepubliceerd.

Vattenfall stopt bouw

Op 16 oktober 2024 kondigde Vattenfall in een persbericht aan de bouw van de biomassacentrale in Diemen definitief stop te zetten.¹⁰ CSL heeft dit moment als grootse overwinning geclaimd na ruim 6 jaar strijd tegen de bouw van deze biomassacentrale.¹¹ Dit leidde tot zeer veel media-aandacht voor de negatieve effecten van biomassaverbranding in veel Nederlandse media (papier, radio en tv).¹² Vattenfall heeft besloten om andere warmtebronnen, zoals geothermie, restwarmte uit datacenters en aquathermie, versneld te ontwikkelen.

c. Campagne ‘Geen ombouw RWE-kolencentrales naar BECCS’

Milieu-effectrapportage ombouw RWE kolencentrales naar biomassa

In het najaar 2023 is energiebedrijf RWE gestart met een mer-procedure (milieu- effectrapportage) voor de ombouw van haar twee Nederlandse kolencentrales Eemshaven en Amer naar BECCS (Bioenergy with carbon capture and storage; 100% houtverbranding met CO₂-afvang en opslag). Comité Schone Lucht heeft haar visie en commentaar op de Notitie Reikwijdte en Detail voor de twee milieu-effectrapportages (NRD; ‘Startnotitie mer-procedure’) aan de bevoegde gezagen (provincie Groningen en Noord-Brabant) en de Commissie mer gestuurd. De milieu-effectrapporten worden naar verwachting in 2025 gepubliceerd. Op de website van CSL is uitgebreide informatie te vinden over de bezwaren mbt BECCS.¹³ Via een opinie-artikel in Trouw heeft CSL nog extra aandacht gevestigd op de grote bezwaren.¹⁴

Geen subsidie voor CCS bij biomassagestookte kolencentrales in 2024

De Nederlandse regering heeft de subsidieronde SDE++ in september 2024 niet opengesteld voor subsidie ten behoeve van CO₂-afvang en -opslag (CCS) voor biomassagestookte kolencentrales (centrales met een vermogen hoger dan 100 MWe) (Mamerbrief Klimaatminister 17 juni 2024¹⁵).

⁵ Op grond van de Wet open overheid is door CSL een verzoek ingediend om alle communicatie over dit besluit openbaar te maken (dd. 4 september 2023).

⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/woo-besluiten/2024/01/30/besluit-op-woo-verzoek-over-aanvraag-en-besluit-van-de-biomassacentrale-vattenfall>

⁷ https://www.tweedekamer.nl/debat_en_vergadering/plenaire_vergaderingen/details/activiteit?id=2024A01365

⁸ <https://comiteschonelucht.nl/vattenfall-biomassa-bouwen/>

⁹ <https://www.parool.nl/columns-opinie/opinie-vattenfall-moet-stoppen-met-greenwashing-en-zijn-focus-verleggen-naar-echt-schone-energie~b77b98c6/>

¹⁰ 24 april 2024 Aftonbladet (Zweden): Vattenfall moet verbranding bosbiomassa stoppen.

<https://www.aftonbladet.se/debatt/a/PprV4J/klimatorganisationer-vattenfall-maste-sluta-branna-skogsbiomassa>

¹¹ <https://www.vattenfall.nl/stadsverwarming/warmtenetten-en-warmtebronnen/biomassa-voor-stadsverwarming/diemen/>

¹² <https://comiteschonelucht.nl/vattenfall-van-de-baan-nieuwsbrief/>

¹³ <https://comiteschonelucht.nl/interview-fenna-nos-nieuws/>

¹⁴ <https://comiteschonelucht.nl/averechte-klimaatoplossing-en-valse-belofte-beccs/>

<https://comiteschonelucht.nl/broeikasgasverwijdering-verklaring-van-wetenschappers-en-economen/>

¹⁵ <https://www.trouw.nl/opinie/omgebouwde-kolencentrale-levert-niet-opeens-groene-energie-integendeel~b04bfc0c/>

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/06/17/stand-van-zaken-openstelling-sde-2024-en-resultaten-sde-2023>

CSL heeft er bij politieke partijen en de klimaatminister nadrukkelijk op aangedrongen deze subsidie af te schaffen. Dit betekent dat er in 2024 geen subsidie wordt verstrekt voor BECCS bij kolencentrales. CCS-subsidies worden echter wel toegekend aan biomassacentrales met een vermogen van minder dan 100 MWe (naar analogie met subsidies voor CCS van biogene koolstof in afvalverbrandingsinstallaties). CSL heeft geadviseerd de subsidieregeling voor CCS bij deze biomassacentrales met capaciteit tot 100 MWe ook niet open te stellen. Kamervragen hierover aan de minister zijn gesteld.¹⁶ Onder meer over de strijdigheid van deze subsidie met afspraken in het Hoofdlijnenakkoord en Regeringsprogramma. Toch is de subsidieregeling opgesteld voor CCS bij biomassacentrales tot 100 MWe.

Energiebedrijf RWE reageerde dat het bedrijf BECCS (bij haar 2 kolencentrales) zal financieren via CO₂-credits voor negatieve emissies uit het Europese ETS-handelssysteem. Deze financiering vanuit het ETS-handelssysteem (na 2030) wordt momenteel voorbereid door de Europese Commissie. Het is onduidelijk of BECCS zonder subsidie en uitsluitend betaald vanuit het ETS-systeem (na 2030) een rendabele businesscase oplevert.

Het is van groot belang dat in de komende jaren de overheid afziet van het subsidiëren van CCS bij biomassacentrales. CSL zal dit nauwlettend volgen.

Tweegesprek CSL-RWE over BECCS

Op 18 juni 2024 vond op initiatief van CSL een tweegesprek plaats tussen Fenna Swart, voorzitter van CSL, en Taco Douma, directeur Gas van energiebedrijf RWE, over BECCS. Een journalist van de Telegraaf stelde vragen tijdens het tweegesprek en publiceerde er een artikel over in de Telegraaf.¹⁷

Video 'Biomassa en #BECCS: Klimaatoplossing of Ecologische Ramp?'

Op 23 juli 2024 lanceerde CSL een video over de nieuwe plannen van BECCS in Nederland: 'Biomassa en #BECCS: Klimaatoplossing of Ecologische Ramp?'¹⁸ In de video worden onder andere prominente Nederlandse politici uit de Tweede Kamer geïnterviewd die zich uitspreken tegen biomassaverbranding en BECCS. De video is inmiddels 1 miljoen keer bekeken. Er is ook een trailer van de video. Deze is naar media en politici gestuurd en via sociale media verspreid. Er kwamen zeer positieve reacties van politici uit de Tweede Kamer.

Handhavingsverzoek hoeveelheid bijstook biomassa RWE Amercentrale

Op 18 december 2024 bevestigde de Raad van State de eerdere vernietiging van de natuurvergunning van de RWE-Amercentrale uit 2019. Direct na de uitspraak verzocht CSL, samen met Mobilisation for the Environment (MOB), de provincie Noord-Brabant om de hoeveelheid biomassa te handhaven.¹⁹ De vernietigde natuurvergunning van 2019 betreft een verhoging van het percentage biomassa-stook in de kolencentrale van 70% naar 100%, ter vervanging van kolen. De uitspraak heeft als direct gevolg dat Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant een nieuw besluit moeten nemen over deze verhoging. In dit nieuwe besluit moet worden beoordeeld of de verhoging significante gevolgen heeft voor de nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Zolang dit besluit niet is genomen, mag de RWE-biomassacentrale niet 100% biomassa stoken (maar maximaal 70%). De provincie moet ook een nieuw besluit nemen over de weigering van de provincie om de natuurvergunning uit 2011 in te trekken. Als de provincie besluit deze natuurvergunning in te trekken, mag de Amercentrale geen biomassa meer verbranden.

¹⁶ Antwoorden op Kamervragen (2 juli 2024) en antwoorden (9 september 2024) over de brief 'Status openstelling SDE++ 2024 en resultaten SDE++ 2023'. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/09/09/beantwoording-kamervragen-over-de-brief-stand-van-zaken-openstelling-sde-2024-en-resultaten-sde-2023>

¹⁷ 10 juli 2024. Telegraaf. Houtige biomassa verder in verdrukking, maar: 'Onze energiecentrales kunnen nu niet zonder'. <https://comiteschonelucht.nl/biomassan-in-verdrukking/>

¹⁸ <https://comiteschonelucht.nl/nieuwe-documentaire/> 'Biomassa en #BECCS: Klimaatoplossing of ecologische ramp?' Ondanks wereldwijde tegenstand blijven overheden miljoenen investeren in biomassa. De biomassa-industrie wil de productie (verdrivoudigen) verdubbelen met BECCS. Trailer: <https://comiteschonelucht.nl/trailer-biomassa-en-beccs-documentaire/>

¹⁹ <https://comiteschonelucht.nl/nieuwsbrief-handhaving-rwe/>

d. Campagne Natuurvolgend bosbeheer

Rechtbank: Kaalkap is geen bosbeheermaatregel

Op 10 oktober 2022 heeft de CSL samen met NatuurAlert beroep aangetekend tegen de nieuwe Gedragscode Soortenbescherming voor Nederlands Bosbeheer (onderdeel van de Nederlandse Bosstrategie). De VBNE (Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren) heeft de Gedragscode opgesteld, en de minister LVVN (Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur) heeft de Gedragscode met daarin opgenomen de kaalkapmethode, goedgekeurd.

CSL maakt onder andere (op basis van de EU-Habitatrichtlijn) bezwaar tegen de voorgestelde kaalkap als bosbouwmethode. De rechtszitting vond plaats op 26 september 2024.²⁰ Op 18 december 2024 oordeelde de rechtbank Gelderland in het voordeel van de natuurorganisaties.²¹ Kaalkap mag niet worden beschouwd als bosbeheermaatregel. Grondbewerking in bosbeheer moet duidelijk worden gedefinieerd. Hiervoor moet een vergunning worden aangevraagd. Uiteindelijk hebben de VBNE en de Minister LVVN een hoger beroep tegen het besluit van de rechtbank Gelderland niet doorgezet.

e. Campagne 'Geen biomassaverbranding in Europese financiële taxonomie'

Op donderdag 14 november 2024 nam CSL deel aan een belangrijke hoorzitting over biomassa in een langlopende zaak bij het Europees Hof van Justitie in Luxemburg. Deze zaak werd aangespannen door CSL in samenwerking met zes internationale natuurorganisaties uit Portugal, Duitsland, Zweden, Polen, Estland en Roemenië. De natuurcoalitie spande de zaak aan tegen de Europese Commissie en verzocht het Hof om het besluit om biomassa op te nemen in de Sustainable Finance Taxonomy (SFT) nietig te verklaren.²²

2.3 Overleg met Nederlandse en Europese politiek

Verdere bewustwording onder politici

In 2024 informeerde CSL het nieuwe Nederlandse parlement (geïnstalleerd op 6 december 2023) over het biomassadossier. Bijna de helft van de Kamerleden is nieuw. De voorlichting aan de Kamerleden omvatte het versturen van nieuwsbrieven van CSL en kopieën van brieven aan de klimaatminister. Deze informatievoorziening heeft de bewustwording onder Nederlandse politici, media en burgers over de negatieve effecten van biomassaverbranding op klimaat, biodiversiteit en luchtkwaliteit verder vergroot.

Brieven met betrekking tot informeren en adviseren over biomassaverbranding en over aanscherping van REDIII-doelstellingen zijn verzonden aan voormalig klimaatminister Jetten, minister Hermans, Kamerleden van de Commissie Economische Zaken en Klimaat (Cie EZK/ CieKGG), Europarlementariërs en de nieuwe Nederlandse EU-klimaatcommissaris Wopke Hoekstra. Naar aanleiding van deze brieven heeft veelvuldig overleg met Nederlandse kamerleden, europarlementariërs en bewindslieden plaatsgevonden.

Aangenomen moties die biomassaverbranding afwijzen

In 2024 zijn 2 moties met ruime meerderheid in de Tweede Kamer aangenomen over het stoppen van stimulerend beleid met betrekking tot 'biomassaverbranding voor energie':

CSL heeft politieke partijen ondersteund bij het opstellen van moties en de indieners van de moties geïnformeerd over relevante informatie. Door de vasthoudendheid van politieke partijen zijn

²⁰ 25 September 2024. Natuurorganisaties ondernemen juridische stappen tegen het toestaan van 'kaalkap' van bos.

<https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/natuurorganisaties-voeren-rechtszaak-tegen-toestaan-kaalkap-bos~b8b563a4/>

²¹ 23 December 2024. Trouw. Kaalkap in bossen is niet toegestaan, zegt de rechter, ook al zou het goed zijn voor het bos.

<https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/kaalkap-in-bos-mag-niet-zegt-de-rechter-ook-niet-als-het-goed-zou-zijn-voor-het-bos~bf5df37f/>

²² 13 November 2024. Website CSL. Internationale natuurcoalitie daagt Europese Commissie voor het Europees Hof van Justitie in Luxemburg vanwege biomassabeleid. <https://comiteschonelucht.nl/natuurcoalitie-daagt-europese-commissie-over-biomassabeleid/>

uiteindelijk twee belangrijke moties over dit onderwerp met een ruime meerderheid aangenomen:

a. Motie (18 april 2024) waarin de regering wordt opgeroepen de import van houtige biomassa uit het buitenland sterk te ontmoedigen en hiervoor geen nieuwe subsidies te verstrekken.²³ De (voormalige) minister van Klimaat Jetten gaf in zijn reactie op deze motie aan dat hij deze motie niet kan uitvoeren vanwege WTO-beperkingen (vrijhandel). Desalniettemin is deze motie een belangrijke bevestiging dat een ruime meerderheid van de Tweede Kamer de import van houtpellets voor energieopwekking afwijst.

b. Motie (11 juni 2024) waarin de regering wordt opgeroepen zich in te zetten om de verbranding van houtige biomassa op Europees niveau niet langer als duurzame energiebron aan te merken.²⁴ De nieuwe Klimaatminister Hermans gaf in haar reactie op 20 december 2024²⁵ aan dat het kabinet de motie niet zal uitvoeren. Zij verwijst naar een rapport van het IPPC en het PBL. CSL zal de minister hierover in 2025 bevragen.

Beide moties bevestigen dat een ruime meerderheid van de huidige Tweede Kamer geen verbranding van houtachtige biomassa voor energie wil.

Nieuw kabinet: geen subsidie voor biomassacentrales en BECCS

CSL heeft per brief aan de Informanten van een nieuw kabinet (19 april 2024; medeondertekend door een lange lijst van (inter)nationale milieu- en natuurorganisaties en wetenschappers²⁶) een oproep gedaan om bij de implementatie van de nieuwe REDIII in de Nederlandse wetgeving veel ambitieuzere doelen te stellen dan de doelen in de door het Europees Parlement (oktober 2023) aangenomen REDIII. Dit heeft geresulteerd in een akkoord in het Hoofdpijnenakkoord van het nieuwe kabinet²⁷ om 'zo snel mogelijk te stoppen met de subsidie voor bio-energie in combinatie met CO₂-afvang en -opslag (BECCS) en biomassacentrales, conform het eerder afgesproken uitfaseringstraject'. De nieuwe regering is op 2 juli 2024 aangetreden.

In het nieuwe regeringsprogramma (dat dateert van 13 september 2024) stelt de regering dat "subsidies voor laagwaardige toepassingen van biobased grondstoffen zo snel mogelijk worden stopgezet, conform het eerder overeengekomen uitfaseringstraject uit het Duurzaamheidskader Biobased Grondstoffen."²⁸

Tekortkomingen Nederlands NEKP

CSL heeft een brief (2 mei 2024²⁹) aan de minister van Klimaat (met kopie Tweede Kamer) gestuurd over ernstige tekortkomingen met betrekking tot data over 'biomassa voor energie' in het Nederlandse Integrale Nationale Energie- en Klimaatplan (NEKP) 2021-2030. In de reactie hierop heeft het ministerie van Klimaat aangegeven dat alle tekortkomingen zullen worden opgelost in de definitieve versie van het NEKP, dat vóór juli 2024 bij de Europese Commissie moet worden ingediend. CSL heeft in het definitieve NEKP beoordeeld of de tekortkomingen zijn opgelost. Dit was niet het geval. Op 7 november 2024 heeft CSL samen met collega-milieuorganisaties een brief gestuurd aan EU-klimaatcommissaris Hoekstra over deze tekortkoming. Op 18 december 2024 gaven ambtenaren van commissaris Hoekstra in een brief aan dat de tekortkomingen nauwlettend worden gemonitord. Het gaat onder andere om:

- het binnenlandse aanbod van bosbiomassa voor energiedoeleinden in 2021-2030, conform de aangescherpte duurzaamheidscriteria van Richtlijn (EU) 2018/2001, zoals gewijzigd;
- de geraamde trajecten voor het aanbod van biomassa per grondstof en oorsprong, evenals voor de vraag naar bio-energie per sector.

²³ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2024D15962Cdid=2024D15962>. Aangenomen motie over de import van houtige biomassa uit het buitenland sterk ontmoedigen en geen nieuwe subsidies hiervoor verstrekken. dd 18 april 2024.

²⁴ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2024Z10080&did=2024D23841>

²⁵ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2024Z21983&did=2024D51833 zie pagina 8.

²⁶ <https://comiteschonelucht.nl/brief-aan-informateurs/>

²⁷ <https://www.kabinetsformatie2023.nl/documenten/publicaties/2024/05/16/hoofdpijnenakkoord-tussen-de-fracties-van-pvv-vvd-nsc-en-bbb>

²⁸ <https://www.kabinetsformatie2023.nl/documenten/publicaties/2024/05/16/hoofdpijnenakkoord-tussen-de-fracties-van-pvv-vvd-nsc-en-bbb>

²⁹ <https://comiteschonelucht.nl/nationale-energie-en-klimaatplannen/>

https://comiteschonelucht.nl/downloads/140524_Brief_Jetten_INEK_2024_DEF_CSL_1659.pdf

In 2025 zal CSL het dossier 'Tekortkomingen biomassa in het NEKP' voortzetten.

3. Resultaten en impact

3.1 Verdere bewustwording in maatschappij en politiek over negatieve effecten biomassaverbranding

De opinie artikelen, persberichten, campagnes en het overleg met de Nederlandse en Europese politiek hebben bij de Nederlandse burgers, media, de Nederlandse en Europese politici en bewindslieden tot vergroting van het bewustzijn over de negatieve effecten van biomassaverbranding op klimaat, biodiversiteit en luchtkwaliteit geleid. Daarbij is de aandacht ook gericht op de oplossing waarbij fors wordt ingezet op échte hernieuwbare energie, ambitieuze energiebesparing en bosbescherming. In 2024 zijn twee belangrijke moties tegen 'biomassaverbranding voor energie' ingediend. In het hoofdlijnenakkoord en regeerprogramma van het nieuwe kabinet Schoof wordt ingezet op hoogwaardige toepassing van schaarse biomassa en snelle afbouw van biomassaverbranding. De subsidie SDE++ is in de subsidieronde september 2024 niet opengesteld voor CO₂-afvang en – opslag (CCS) bij kolencentrales die biomassa verbranden (BECCS). Echter wel voor (bestaande) biomassacentrales met een vermogen tot 100 MWe. CSL is bij deze politieke debatten en besluiten vaak geraadpleegd. Kamerdebatten over biomassaverbranding en moties hebben het bewustzijn over de negatieve impact van biomassaverbranding bij politici ook verder vergroot.

3.2 Biomassa in EU parlement

Door politieke druk van CSL in samenwerking met de Internationale Coalitie tegen Biomassaverbranding is de bewustwording over de grote bezwaren tegen biomassaverbranding en BECCS ook verder vergroot. Weliswaar is de uiteindelijk aangenomen REDIII op het onderdeel 'biomassaverbranding voor energie' zwak en wordt biomassaverbranding nog steeds als hernieuwbare energie aangemerkt. Tijdens de implementatie van REDIII in de Nederlandse wetgeving (deadline 20 mei 2025) zal CSL aandringen op een veel verdergaande ambitie mbt het stoppen van houtverbranding als vorm van hernieuwbare energie.

4. Website, nieuwsbrieven en social media

Om politici, media en collega-organisaties nog beter te informeren, heeft CSL een nieuwe website met diverse functionaliteiten om informatie goed te presenteren en goed te communiceren.

In 2024 zijn 25 nieuwsbrieven van CSL verstuurd. Zie:

<https://comiteschonelucht.nl/category/nieuwsbrieven/>. Deze nieuwsbrieven worden verstuurd naar burgers, wetenschappers, NGO's, politici en journalisten.

Via social media wordt actief informatie gedeeld over de negatieve effecten van het verbranden van biomassa voor energie, en de alternatieven daarvoor.

5. Werkzaamheden 2025

In 2025 zal CSL haar werkzaamheden voortzetten, in lijn met het beleidsplan dd september 2023. De werkzaamheden betreffen onder meer:

a. het blijven agenderen van de negatieve effecten van biomassaverbranding voor energie

CSL is een inspirerend voorbeeld gebleken voor veel burgerinitiatieven in zowel Nederland als Europa die strijden tegen biomassacentrales in hun regio. En ook voor burger- en bosbeschermingsorganisaties in de landen waar de houtpellets vandaan komen (Baltische staten¹⁴, VS, zuid-oost Azië), die in samenwerking met CSL campagne voeren tegen de desastreuze gevolgen van bosbouw en -kap voor de export, maar ook tegen mensenrechtenschendingen en milieuvervuiling.

Het bedrijfsleven volgt deze politieke ontwikkelingen in Nederland op de voet. Biomassa-ontwikkelingen en protesten in Engeland (biomassacentrale Drax), Japan, Korea en Amerika worden door de sector ook goed in de gaten gehouden. Voortzetting van de werkzaamheden van CSL blijft essentieel.

b. de mer- en vergunningprocedures voor ombouw van RWE kolencentrales naar BECCS

CSL zal in 2025 de (te publiceren) milieu-effectrapporten van de koolstofafvang- en opslag (CCS) van de twee kolencentrales van RWE (Eemshaven en Amercentrale) beoordelen. Daarna zal de aanvraag- en ontwerp Omgevingsvergunning en Natuurvergunning worden beoordeeld.

c. de beoordeling van nieuwe Europese richtlijnen

Europese richtlijnen worden steeds bepalender voor nationale wetgeving. Belangrijk is om in een vroeg stadium nieuwe voorstellen te beoordelen. In 2025 zullen nieuwe relevante Europese richtlijnen door het Europese parlement worden behandeld. CSL zal over deze nieuwe richtlijnen aan onder meer de Nederlandse Europarlementariërs voorstellen doen voor de noodzakelijke aanscherping, en hier campagne over voeren. Het betreft oa de volgende richtlijnen:

- Carbon Removals Certification Framework (CRCF), revisie ETS en Europees Klimaatdoel 2040.

Het CRCF betreft het EU-brede kader voor de certificering van koolstofverwijderingen zoals BECCS (Biomassaverbranding met CCS) en Biochar (koolstoflandbouw). Europa wil koolstofverwijdering (negatieve emissies) ook in de (wettelijk gereguleerde) ETS (CO₂-emissiehandel) op nemen. De EU heeft daarbij het voornemen om ook de klimaatmaatregel BECCS (Biomassaverbranding met CO₂-afvang en - opslag) en Biochar als zgn negatieve emissie aan te merken. Beleidsmakers worden geïnformeerd over het feit dat BECCS niet CO₂-negatief is en een verkeerde (juist averechts werkende) klimaatmaatregel is. Zie de plannen van RWE om de Nederlandse kolencentrales Eemshaven en Amer om te bouwen naar BECCS.

- **EU Ontbossingsverordening** (EU Deforestation Regulation, EU DR) wordt per 1 januari 2026 van kracht. Onderzocht wordt in hoeverre de import van houtpellets uit de Baltische staten en het zuidoosten van de VS in strijd is met de EU DR. De betrouwbaarheid van het risicobeoordelingsproces van boskap is hierbij een belangrijk aandachtspunt.

- **EU Natuurherstelwet** (EU Nature Restoration Law, NRL) is door de EU vastgesteld. Doelstelling mbt bossen is oa een toename van het aantal bosvogels en het planten van 3 miljard bomen in de EU lidstaten (deadline 2030).

- **EU Forest Monitoring Law** (FML, het verbeteren en harmoniseren van data over de ecologische kwaliteit van bossen en het bosbeheer). Het beoordelen en becommentariëren van de genoemde nieuwe Richtlijnen zal plaatsvinden in samenwerking met de internationale collega-NGO's.

- **Nationale Klimaat- en Energieplan (NECP2024)**. Onderzocht wordt in hoeverre het NECP2024 (juni 2024) transparante en voldoende gegevens bevat over biomassa die verbrand is en voor energieopwekking verbrand gaat worden.

d.Voortzetting campagnes

CSL zal via haar campagnes media, burgers en politiek blijvend voorlichten over de grote risico's van het verbranden van bosbiomassa, en het grote belang van het stoppen van subsidies voor deze schadelijke industrie. Daarbij wordt tevens gewezen op de oplossingen zoals het investeren in échte hernieuwbare energie, energiebesparing en het vastleggen van CO₂ door

bosbescherming. Voortzetting van de campagne zal plaatsvinden via de werkwijze zoals aangegeven in paragraaf 1:

- a. (sociale) media optredens;
- b. lokale, regionale en (inter)nationale acties;
- c. petitie's. Verzoek- en bezwaarschriften. Brieven aan Nederlandse en Europese politiek;
- d. opiniestukken in de media;
- e. (praktijk)reportages en documentaires.

Bijlage: Artikelen Comité Schone Lucht in Nederlandse en internationale media

Er vonden 35 publicaties plaats, onder andere in landelijke Nederlandse kranten, internationale kranten en bekende websites. Deze publicaties zorgden ervoor dat de publieke opinie in Nederland tegen biomassaverbranding en BECCS verder toenam. Publicaties:

1. 16 Januari 2024. Website CSL. Comité Schone Lucht zwaar teleurgesteld met verwerpen biomassamoties: 'Geen klimaatknollen voor citroenen meer'. <https://comiteschonelucht.nl/comite-schone-lucht-zwaar-teleurgesteld-met-verwerpen-biomassamoties-geen-klimaatknollen-voor-citroenen-meer/>
2. 7 februari 2024, NPO Radio1. Hoe slecht is een open haard voor het milieu? Interview met Fenna Swart, CSL. <https://www.nporadio1.nl/fragmenten/nos-radio-1-journaal/0d184d00-7f09-4cb3-9344-2fe2bc2e5f07/2024-02-07-hoe-bad-is-een-open-haard-voor->
3. 27 februari 2024, Telegraaf: Ambtenaren Rob Jetten hielpen Vattenfall aan subsidie voor biomassacentrale: 'Toekenning deugt niet'. <https://www.telegraaf.nl/financieel/857420634/ambtenaren-rob-jetten-hielpen-vattenfall-aan-subsidie-voor-biomassacentrale-toekenning-deugt-niet>
4. 28 februari 2024, Trouw: Opinie CSL: Omgebouwde kolencentrale levert niet opeens groene energie, integendeel. <https://www.trouw.nl/opinie/omgebouwde-kolencentrale-levert-niet-opeens-groene-energie-integendeel~b04bfc0c/>
5. 4 maart 2024. Website CSL. Tweede Kamer mist kans biomassa definitief te beëindigen. <https://comiteschonelucht.nl/tweede-kamer-mist-kans-biomassa-definitief-te-beeindigen/>
6. 13 maart 2024 Delta, TU Delft. Interview met Fenna Swart, CSL: Biomassa. 'In naam van klimaatverandering wordt ontbossing juist versneld'. <https://delta.tudelft.nl/article/in-naam-van-klimaatverandering-wordt-ontbossing-juist-versneld>
7. 19 maart 2024 BNNVara. Opinion: Het nieuwe PBL-rapport dient vooral de politiek en industrie, niet het klimaat. Fenna Swart. <https://www.bnnvara.nl/joop/artikelen/het-nieuwe-pbl-rapport-dient-vooral-de-politiek-en-industrie-niet-het-klimaat>
8. 26 maart 2024 Volkskrant: Opinie: Nieuwe Leefomgeving-rapport dient vooral de politiek, niet het klimaat. Fenna Swart. <https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/opinie-nieuwe-leefomgeving-rapport-dient-vooral-de-politiek-niet-het-klimaat~b549cd3e/>
9. 2 april 2024 Mongabay: De gevolgen van het faillissement van Enviva werken door op de biomassa-industrie, de VS en de EU. <https://comiteschonelucht.nl/faillissement-enviva/>
10. 17 april 2024 Down to Earth: 'In actie tegen luchtvervuiling: Fenna Swart'. <https://comiteschonelucht.nl/in-actie-tegen-luchtvervuiling-fenna-swart-down-to-earth/>
<https://downtoearthmagazine.nl/in-actie-tegen-luchtvervuiling-fenna-swart/>
11. 24 april 2024 Aftonbladet (Zweden): Vattenfall moet stoppen met het verbranden van bosbiomassa. <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/PprV4J/klimatorganisationer-vattenfall-maste-sluta-branna-skogsbiomassa>
12. 2 mei 2024 Parool, Opinie: Opinie: 'Vattenfall moet stoppen met greenwashing en zijn focus verleggen naar écht schone energie'. Fenna Swart. <https://www.parool.nl/columns-opinie/opinie-vattenfall-moet-stoppen-met-greenwashing-en-zijn-focus-verleggen-naar-echt-schone-energie~b77b98c6/>
13. 12 juni 2024 Telegraaf: Verbazing over biomassa-draai van Timmermans: 'Absurd en ongeloofwaardig'. <https://www.telegraaf.nl/nieuws/831295606/verbazing-over-biomassa-draai-van-timmermans-absurd-en-ongeloofwaardig/>
14. 17 juni 2024 NU.nl: Jetten trekt toch geen subsidie uit voor omgebouwde kolencentrales op biomassa. <https://www.nu.nl/klimaat/6317187/jetten-trekt-toch-geen-subsidie-uit-voor-omgebouwde-kolencentrales-op-biomassa.html>
15. 18 juni 2024 Telegraaf: Jetten geeft geen subsidie voor verstoken biomassa in omgebouwde kolencentrales. <https://www.telegraaf.nl/financieel/57533084/jetten-geeft-geen-subsidie-voor-verstoken-biomassa-in-omgebouwde-kolencentrales>
16. 10 juli 2024. Telegraaf. Houtige biomassa verder in verdrukking, maar: 'Onze energiecentrales kunnen nu niet zonder'. <https://comiteschonelucht.nl/biomassa-in-verdrukking/>
17. 14 juli 2024. BNNVara. Nieuw advies Klimaatraad bepleit voortzetting neoliberale politiek. Swart & Visschers. <https://comiteschonelucht.nl/nieuw-advies-klimaatraad/>
18. 23 juli 2024. Website CSL. BREAKING: nieuwe korte documentaire: Biomassa en BECCS, klimaatoplossing of ecologische ramp? <https://comiteschonelucht.nl/nieuwe-documentaire/>
19. 4 September 2024. Website CSL. Handhavingsverzoek voor omgevingsvergunning biomassacentrales.

<https://comiteschonelucht.nl/handhavingsverzoek-omgevingsvergunning/>

20. 7 September 2024. Tijdschrift Milieu. Swart & Visschers. Verbranding van hout voor energie is het paard achter de wagen spannen. <https://comiteschonelucht.nl/paard-achter-de-wagen/>

21. 10 september 2024. Website CSL. Waar blijft de uitspraak over de natuurvergunning Vattenfall!?

<https://comiteschonelucht.nl/nieuwsbrief-10-sept-24/>

22. 12 September 2024. Website CSL. Opmerkelijke en hilarische Trailer van nieuwe korte documentaire is uit! "Biomassa en BECCS; een Klimaatoplossing of Ecologische ramp?"

<https://comiteschonelucht.nl/nieuwsbrief-trailer/>

23. 25 September 2024. Trouw. Natuurorganisaties voeren rechtszaak tegen toestaan 'kaalkap' bos.

<https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/natuurorganisaties-voeren-rechtszaak-tegen-toestaan-kaalkap-bos~b8b563a4/>

24. 30 September 2024. BNNVara. Hoezo zijn we lekker op dreef met de 'vergroening' van stroom?

Fenna Swart. <https://comiteschonelucht.nl/vergroening-van-stroom/>

25. 16 Oktober 2024. Algemeen Dagblad. Biomassacentrale van Vattenfall bij Diemen definitief van de baan: einde aan zes jaar slepende discussie. <https://www.ad.nl/amsterdam/biomassacentrale-van-vattenfall-bij-diemen-definitief-van-de-baan-einde-aan-zes-jaar-slepende-discussie~a75fb68b/>

<https://www.at5.nl/artikelen/229054/definitief-streep-door-biomassacentrale-bij-diemen>

26. 16 Oktober 2024. Het Parool. Biomassacentrale van Vattenfall bij Diemen definitief van de baan: einde aan zes jaar slepende discussie. https://www.parool.nl/amsterdam/biomassacentrale-van-vattenfall-bij-diemen-definitief-van-de-baan-einde-aan-zes-jaar-slepende-discussie~b75fb68b/?utm_source=parool&utm_medium=email&utm_campaign=20241016%257Cdaily&utm_content=Bioma

[ssacentrale%2520bij%2520Diemen%2520definitief%2520van%2520de%2520baan:%2520einde%2520aan%2520zes%2520jaar%2520slepende%2520discussie&utm_term=334756&utm_userid=&utm_ctid=297641973533390a2f646d99694f95cf](https://www.parool.nl/amsterdam/biomassacentrale-van-vattenfall-bij-diemen-definitief-van-de-baan-einde-aan-zes-jaar-slepende-discussie~b75fb68b/?utm_source=parool&utm_medium=email&utm_campaign=20241016%257Cdaily&utm_content=Bioma)

27. 16 Oktober 2024. Reformatorisch Dagblad. Tegenstanders biomassa blij met schrappen grote centrale Diemen.

<https://www.rd.nl/a/1081186-tegenstanders-biomassa-blij-met-schrappen-grote-centrale-diemen>

28. 16 Oktober 2024. NOS nieuws. Interview met Fenna Swart over het laatste nieuws dat Vattenfall de bouw van de geplande biomassacentrale Diemen (Amsterdam) van Vattenfall stopzet.

<https://comiteschonelucht.nl/interview-fenna-nos-nieuws/>

29. 21 Oktober 2024. Het Parool. Comité Schone Lucht blij dat grote biomassacentrale Vattenfall van de baan is: 'Zo'n overwinning geeft energie'. Interview met Fenna Swart.

<https://comiteschonelucht.nl/biomassacentrale-bij-diemen/>

30. 26 Oktober 2024. BNNVara. Vervuilende uitstoot neemt toe maar olifant in de kamer blijft onbenoemd. Fenna Swart.

<https://www.bnnvara.nl/joop/artikelen/vervuilende-uitstoot-neemt-toe-maar-olifant-in-de-kamer-blijft-onbenoemd>

31. 3 November 2024. Het Parool. De huidige aanpak van bosbiomassa is een moderne vorm van kolonialisme. Fenna Swart.

<https://comiteschonelucht.nl/bosbiomassa-kolonisatie/>

32. 5 November 2024. Tijdschrift Milieu. Belangenstrijd biomassa zet de verhoudingen in debat op scherp.

<https://comiteschonelucht.nl/belangenstrijd-biomassa-zet-de-verhoudingen-in-debat-op-scherp/>

33. 13 November 2024. Website CSL. Internationale Natuurcoalitie daagt Europese Commissie over biomassabeleid bij Europees Hof van Justitie in Luxemburg. <https://comiteschonelucht.nl/natuurcoalitie-daagt-europese-commissie-over-biomassabeleid/>

34. 15 November 2024. Website CSL. Indiening Consultatie "Gedragscode Soortenbescherming Bosbeheer".

<https://comiteschonelucht.nl/gedragscode-soorten-bescherming/>

35. 6 december 2024. Website CSL. Natuurcoalitie roept minister LVVN op de activiteiten te staken totdat de rechter uitspraak heeft gedaan over kaalslag. <https://comiteschonelucht.nl/uitspraak-rechtbank-nieuwsbrief/>

36. 15 December 2024. Het Parool. De rook van de brandstapel van Floradorp zou een hele stad of provincie kunnen lamleggen. Fenna Swart. <https://comiteschonelucht.nl/bomen-verbranding/>

37. 23 December 2024. Website CSL. CSL verzoekt verzoekt provincie onmiddellijke handhaving biomassacentrale RWE.

<https://comiteschonelucht.nl/nieuwsbrief-handhaving-rwe/>

38. 23 December 2024. Trouw. Kaalkap in bossen is niet toegestaan, zegt de rechter, ook al zou het goed zijn voor het bos.

<https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/kaalkap-in-bos-mag-niet-zegt-de-rechter-ook-niet-als-het-goed-zou-zijn-voor-het-bos~bf5df37f/>